

Osallistuvan budjetoinnin periaatteet Tornion kaupungissa

KH 19.09.2022 § 339

Valmistelija

Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo, 040 764 0559

Tausta

Tornion kaupunginvaltuusto on tehnyt osallistuvan budjetoinnin osalta Tornio 400-juhlavaltuuston kokouksessa 5.11.2021 (397§) seuraavanlaisen päätöksen:

”Tornion kaupunki ottaa käyttöön osallistuvan budjetoinnin periaatteet ja varaa erikseen päätettävää tarkoitusta varten keskushallinnon vuoden 2022 talousarvioon 20 000 euron määrärahan, jonka käytöstä ja periaatteista päättää kaupunginhallitus”.

Vuosien 2021 ja 2022 osalta osallistuvan budjetoinnin -prosessit on toteutettu pilotteina eikä kaupungilla ole ollut hyväksyttyjä periaatteita määrärahojen käytöstä. Vuoden 2021 osallistuvan budjetoinnin kohteeksi äänestettiin mopoverstas ja vuoden 2022 osalta asiasta äänestetään ja päätetään syksyllä 2022.

Keskushallintopalveluissa on valmisteltu osallistuvan budjetoinnin periaatteita ja soveltamista jatkossa kalenterivuositain vuoden 2023 prosessista lähtien. Lisäksi keskushallinnon talousarvioesitykseen vuodelle 2023 esitetään varattavaksi käyttötalouteen 20 000 euron osallistuvan budjetoinnin määräraha.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteet ja periaatteet

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on osallistaa kuntalaiset yhteiseen talouden suunnitteluun ja luoda vaikuttamiskanava jokaiselle. Osallistuva budjetointi tarjoaa asukkaille konkreettisen mahdollisuuden osallistua yhteisten verovarojen käyttöä koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon.

Osallistuvan budjetoinnin ehdotuksissa tulee huomioida kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen näkökohdat. Ehdotetun toiminnan tai investoinnin tulee olla yleishyödyllinen ja tuottaa lisäarvoa kaupungin viihtyisyyteen, elinvoimaan, turvallisuuteen sekä vahvistaa kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä.

Jotta ehdotus voi edetä kuntalaisäänestykseen asti, sen on täytettävä seuraavat periaatteet:

- 1) Ehdotus tukee Tornion kaupunkistrategian toteutumista.
- 2) Ehdotus on suunnattu voittoa tavoittelemattomaan, yleishyödylliseen tarkoitukseen.
- 3) Ehdotus ei korvaa kaupungin lakisääteisiä tehtäviä.
- 4) Ehdotuksen, tai usean ehdotuksen, voi toteuttaa käytettävissä olevalla määrärahalla, enintään 20 000 euroa.

- 5) Ehdotuksen toteuttamisesta ei aiheudu toistuvia henkilöstömenoja tai muita käyttötalousmenoja seuraaville vuosille (kertaluonteisuus -periaate).
- 6) Ehdotus on toteutettavissa talousarviovuoden loppuun mennessä.
- 7) Ehdotuksen toteuttaminen on kaupungin toimivallassa.
- 8) Ehdotus ei ole ristiriidassa kaavan, voimassa olevien päätösten, suunnitelmien, selvitysten tai lainsäädännön kanssa.
- 9) Ehdotuksen voi tarvittaessa yhdistää laajemmaksi kokonaisuudeksi jonkin toisen ehdotuksen kanssa ennen kuin se etenee kuntalaisäänestykseen.
- 10) Määrärahan puitteissa voidaan toteuttaa yksi tai useampia ehdotuksia.

Osallistuvan budjetoinnin aikataulu

- 1) Ideahaku, elokuu-syyskuu
- 2) Ehdotusten arviointi ja jatkokehittäminen, syyskuu-joulukuu
- 3) Kuntalaisille avoin äänestys ehdotuksista, tammikuu-helmikuu
- 4) Voittajan valinta (kaupunginhallitus), maaliskuu
- 5) Voittaneen ehdotuksen toteuttaminen TA-vuoden loppuun mennessä

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä:

1) Tornion kaupungin osallistuvan budjetoinnin tavoitteet, periaatteet ja aikataulun, joiden toteuttamisesta päättää jatkossa kaupunginhallitus.

2) vuoden 2023 osallistuvan budjetoinnin prosessin käynnistämisen edellä hyväksytyjen tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti.

Päätös Kaupunginjohtaja teki muutetun päätösesityksen: muutoin pohjaesityksen mukaisesti, mutta periaatteista jätetään kohta 4 pois. Esitys hyväksyttiin.

KV 26.09.2022 § 93

Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättää:

Päätösehdotus hyväksyä Tornion kaupungin osallistuvan budjetoinnin periaatteet sekä aikataulun kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti.

Päätös Hyväksyttiin.

KH 16.06.2025 § 239
2412/02.02.00/2022

Valmistelija kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

Tornion kaupungilla on ollut käytössä osallistava budjetointi vuodesta 2021 lukien. Vuoden 2025 osallistuva budjetointi on toimeenpanovaiheessa.

Osallistuvan budjetoinnin prosessia on kehitetty kokoajan, kun siinä on havaittu kehittämistarvetta (mm. digitaalinen työkalu). Seuraava kehittämistarve on havaittu prosessin aikataulussa mikä on kaupunginvaltuuston päättämä.

Kaupunginvaltuusto päätti 19.9.2022 § 339 mm. Tornion kaupungin osallistuvan budjetoinnin tavoitteet, periaatteet ja aikataulun, joiden toteuttamisesta päättää jatkossa kaupunginhallitus. Eli kaupunginhallituksella on mahdollisuus muuttaa prosessin aikataulua.

Osallistuva budjetointi on noudattanut vuosittain seuraavaa aikataulua:

- 1) Kuntalaisille avoin ideahaku, syyskuu
- 2) Ideoiden yhteiskehittäminen, lokakuu
- 3) Ehdotusten työstäminen, marraskuu - tammikuu
- 4) Kuntalaisäänestys ehdotuksista, helmikuu
- 5) Voittajan valinta, maaliskuu
- 6) Voittaneen ehdotuksen toteuttaminen vuoden aikana

Aikataulun on havaittu olevan liian pitkä (7 kk) ja työläs suhteessa osallistuvaan budjetointiin varattuihin taloudellisiin ja henkilöstöresursseihin. Osallistuvan budjetoinnin määräraha on ollut vuosittain 20 000 euroa.

Esitän, että osallistuvan budjetoinnin vaiheistus ja aikataulu on jatkossa seuraava ja se koskee jo vuoden 2026 osallistuvaa budjetointia:

- 1) Kuntalaisille avoin ideahaku, syyskuu (2 viikkoa)
- 2) Ehdotusten työstäminen, lokakuu
- 3) Kuntalaisäänestys ehdotuksista, marraskuu
- 4) Voittajan valinta, joulukuu
- 5) Voittaneen ehdotuksen toteuttaminen vuoden aikana

Tämän johdosta prosessi suoraviivaistuu ja lyhenee neljän kuukauden mittaiseksi. Tällä ei arvioida olevan heikentävää vaikutusta osallistuvan budjetoinnin merkitykseen Tornion kaupungissa ja kuntalaisten näkökulmasta mm. tehokkaalla viestinnällä prosessin aktiivivaiheessa on todennäköisesti kuntalaisia osallisuuteen innostava vaikutus.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Tornion kaupungin osallistuvan budjetoinnin uuden aikataulun.
Päätös	Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 17.41 Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Tornion kaupungin osallistuvan budjetoinnin uuden aikataulun seuraavasti: 1) Kuntalaisille avoin ideahaku, syyskuu 2) Ehdotusten työstäminen, lokakuu 3) Kuntalaisäänestys ehdotuksista, marraskuu 4) Voittajan valinta, joulukuu 5) Voittaneen ehdotuksen toteuttaminen vuoden aikana
